

Ilusat suve!

Suvised pööripäeva ja jaanipäeva vahele jääv lühikeste valgete öödega aeg kaob kiiresti ning märkamatuks.

Ülev meeleolu valdab koolilõpetajaid, leerilapsi, noorpaare ja nende lähedasi. Võidupüha laiahaardelised üritused ja perekondlikud peod öö läbi vardas lehviva sinimustvalgega hõivavad kogu tähelepanu. Metsa sõnajalaõit otsima vaevalt jõuabki minna.

Paljudele inimestele on jaanipüha isiklikus elus pöördeline algus. Kauaoodatud maagiline hetk läheb mööda, aga sõnajalaõie leidmise igatsus jääb.

Rahvatarkus ütleb – kõiki koera soove täitev perenaine saab rõõmsa ja alati saba liputava looma, aga lapse kõiki tahtmisi täites vaid pahura inimese, kes ei mõista ilmaski õnnelik olla...

Seepärast ei peakski noored vanemad muretsema, kui majanduslik olukord sunnib mõnikord armsa võsukese soovi eirama. Mida varem tekib arusaamine, mis on vajalik ja lubatud ning mis mitte, seda kergem on tal edaspidi valikuid teha ja inimene on iseseisvaks eluks ette valmistatud.

Kui lapse eest kõik ette-taha ära teha ja ta tahtmised täita, siis ühel päeval võite tema nõudmistega hätta jääda. Ja siis on juba kaks õnnetut hinge.

KADRIN LINNA

LUGEJA KÜSIB

Miks vaarikapungad kuivavad

REPRO

Algul ei läinud vaarikapõõsad hästi lehte. Korralikult paisunud lehepungetest kuivasid paljud, aga need, mille lehekeste otsad väljas, hakkasid peagi närbuma ja hävisid täielikult. Hiljem märkasin koguni kuivanud tipudega võrseid. Mis on selle nähtuse põhjus ja kas saaks seda ära hoida?

Vastab **VÄINO PALLUM**

Töenäoliselt on lehepungete kuivamine vaarika-nõvakoi (*Incuvaria rubiella*) röövikute töö. Varakevadel pungete paisumise ajal ilmuvad röövikud talvitumiskohast – vaarikavarte koorepragudest ja taimejäätmest alt välja ning vart mööda üles ronides tungivad pungetesse. Kahjur sööb ära pungete sisemuse ja pung kuivab. Juhul kui röövik tungib eraldunud lehealgmega pungete lehekeste kasv seiskub, need närbumad ja hävivad.

Tühjaks söödud pungetest siseneb paharet vaarika varde ja sööb sinna avara õõnsuse, millest võib leida kuni 9 mm pikkuse punaka, musta peaga röövikut. Kahjuri sisenemiskohal moodustub varrel väike pahk, mis kahjustuse süvenedes suureneb.

Ülevaltpoolt pakka võrseosa kuivab, võrse võib ka paha kohalt murduda. Nõvakoi kahjustab sagedamini varaõitsevaid vaarikasorte.

Täiskasvanud röövik nukkub näritud õõnsuses. Väike (tiibade siruläius

Vaarika-nõvakoi (*Incuvaria rubiella*).

11–14 mm) hallikas liblikas koorub vaarika õitsemise algul. Ta lendleb vaikesel öhtudel enne päikeseloojangut ja muneb ühekaupa vaarika õitesse. Munadest koorunud röövik toitub õiepõhjas ja viljasüdamikus ning läheb olulist kahju tekitamata talvituma. Talvituskohas valmistab ta väikesed, kuni 2mm läbimõõduga valkja tihedat kookoni.

Vaarika-nõvakoi tõrjet alustage kohe. Kontrollige vaarikavarsi õitsemise eel, eemaldage ja põletage kuivanud pungete ning närbumad lehekeste võrseid.

Sügisel lõigake välja vanad varred, puhastage taimede ümbrus prahist ja kobestage vaarikavarrestiku alune muld, hävitamaks sinna talvituma asunud röövikuid.

Pritsiige vaarikavarsi kevadel pungete paisumise ajal, kui röövikud liikuma hakkavad, Mavrik 2F-iga (3–4 ml/10 l), Fastac 50ga (5–8 ml/10 l) või NeemAzal-T/S-iga (30–50 ml/10 l).

Toomingale tekivad kaunid

Miks tulevad toomingale ümmarguste marjade asemel pikergused kaunid?

Vastab **VÄINO PALLUM**

Toominga kott-tõbi on sarnane tuntud haigusega ploomidel, mida tekitab seen *Taphrina pruni*. Sellest tabandunud puul moodustuvad väljaveninud lamedad kõverikud ploomid.

Toomepuud kahjustab seen *Taphrina pruni* var. *padi*. Puu koorepragudes talvitunud askosporid (kotteosad) moodustavad kevadel pungumise teel

sekundaarseid eoseid, mis nakatavad avanenud õisi. Kuid haigus tekitab võid talvituda seeneniidistikuna ka puu okstes ja sealt õitesse levida. Haigestest õitest arenevadki kõdrataolised moodustised.

Kirsipuudel põhjustab seen *Taphrina cerasi* aga nõialuudust – uinunud pungetest hakkab arenema ebanormaalselt palju ja tihedalt harunenud lühikesi võrseid.

Murelikele võib lohutuseks öelda, et toomingal kott-tõbe põhjustava seene alaliik ei ole seni viljapuid nakatanud.